

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drweca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł. Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,59 zł. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr, na stronie 3-linowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej. Numer telefonu: Nowe Miasto 8.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowe Miasto.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowe Miasto-Pomorze.

ROK XV.

NOWEMIASTO-POMORZE, SOBOTA, DNIA 14 WRZEŚNIA 1935

N — Nr. 109

Wymowa niedzielnego głosowania.

Bilans niedzielnych wyborów oznacza, jak już wspomnieliśmy w poprzednim numerze, kompletną dla sanacji klęskę. Dowodem tego sama wymowa cyfr. Uprawnionych do wyborów było 16 mil. 282,347. Głosowało tylko 7 mil. 576,686, przyczem ważnie oddanych głosów było tylko 5.770,035. Stanowi to niewiele więcej ponad 30 proc. A przecież frekwencja w poprzednich wyborach dochodziła aż do 80 proc. Jeszcze bardziej uwydatni nam się ta klęska sanacji, jeżeli zważymy, jakie głosy składają się na te 5 i pół miliona ważnie oddanych głosów. Wielki odsetek stanowią tu głosy Ukraińców, Żydów i Niemców. Co do ludności żydowskiej, to jej liczba, oprócz tych, którzy głosowali na jedynekę, w roku 1930 wynosiła 678.801 głosów, lista zaś niemiecka wynosiła 309.713. Jeżeli zaś chodzi o głosy ukraińskie, to sama lista „Unda” dostała w roku 1930 — 725.984 głosy. Z tym obozem sanacja zawarła przy obecnych wyborach blok wyborczy, przyznając im w Małopolsce wschodniej i na Wołyniu kilkanaście mandatów. To też zwolennicy „Unda” gremjalnie wzięli udział we wyborach, tak samo Niemcy i Żydzi. Łącznie listy ukraińskie, żydowskie i niemieckie uzyskały w r. 1 mil. 125.973 ważnych głosów. Jeżeli tedy o tę liczbę pomniejszymy owe niespełna sześć milionów ważnie oddanych głosów, to otrzymamy jakie 4 miliony rdzennie polskich głosów. Słowem, za sanacją oświadczyła się nawet niecała czwarta część narodu polskiego, a jeszcze we wyborach w roku 1930 lista sanacyjna uzyskała ponad 5 i pół mil. głos. polskich. Z tak ujemnego bilansu zdaje sobie sprawę i trzeźwa część sanacji. Sanacyjno-konserwatywny „Czas” oskarża BBWR., że nie potrafił nawiązać ze społeczeństwem dostatecznie ścisłego kontaktu i przeto jako organizacja nie zda egzaminu. Sanacyjny „Dziś”, organ kół rządniczych, apeluje do P. Prezydenta, aby wysłuchał głosów społeczeństwa, bo, jak twierdzi, rząd przegrał kampanię wyborczą. Z przegranej sanacji więc zdaje sobie sprawę kraj, a w nim i część sanacji, a tak samo i zagranicą. Zagraniczne agencje telegraficzne podkreślają bardzo małą frekwencję wyborczą, a duży odsetek głosów, oddanych, świadomie w postaci nieważnej. Jedynie druga część sanacji, brnąc dalej w swem zaślepieniu, jeszcze zawsze nadrabia miną i robi pozory, jakby wierzyła, że „głosowanie to wypadło właściwie po jej myśli”. Aby tym pozorom nadać jakiś kształt prawdopodobieństwa, nie waha się nawet przed operowaniem znanymi u niej metodami fałszów. Pisze o tem „Kurjer Poznański”, który wykazuje, że sanacja nie zlicza głosujących, a liczbę poczynionych na kartkach kresek wyb., co naturalnie daje podwójnie fałszywy obraz. Ale to nic nie pomoże. Klęska sanacji jest tak widoczna, że jej żadne sztuczki ni figielki z jej strony zatuszować nie są w stanie. Wynik głosowania aż nadto dobitnie wykazuje, że ołbrzymia większość społeczeństwa polskiego na obecny stan rzeczy się nie godzi, a domaga się stanowczo zmian. Żywimy nadzieję, że głosy tych, którzy nie głosowali, będą należycie zrozumiane. Klucz sytuacji, jak przewiduje nowa Konstytucja, leży obecnie w rękach P. Prezydenta R. P.

Organ sjonistów lwowskich w sprawie niegłosowania w niedzielę ze strony P. Prezydenta R. P. ani gen. Rydz-Śmigłego.

Organ sjonistów lwowskich „Chwila” informuje: „Koła polityczne zwracają uwagę na to, że ani Pan Prezydent Rzeczypospolitej ani generalny inspektor sił zbrojnych, Rydz-Śmigły, nie głosowali, co tłumaczone jest jako chęć nieangażowania się najwyższych czynników w sprawie ordynacji wyborczej”. „Lada bowiem doświadczenie polityczne wystarczało do przewidzenia tego, co co się stało.

Przed zmianą rządu i nominacją pierwszego rządu P. Prezydenta.

Pogłoski o p. Bartlu.

Coraz uporeczywiej krąży pogłoski o tem, że zmiana rządu nastąpi rychlej niż przewidziano początkowo. Wybory kończą się dnia 18 września i są przypuszczenia, że już w przyszłym tygodniu może nastąpić zmiana. Dotychczasowe przesilenia odbywały się wedle form, ustalonych przez marsz. Piłsudskiego, a dopiero ten rząd będzie rządem P. Prezydenta. W rękach więc P. Prezydenta leży, w jakim kierunku pójdzie rozwój wypadków. Pobyt b. premiera Bartla we Warszawie daje powody do rozmaitych przypuszczeń.

Projekt osiedlenia żydów polskich w Ekwadorze.

Oby się tamtąd wynieśli wszyscy Żydzi z Polski i to jak najrychlej!

W czasie obrad pierwszej wszechświatowej konferencji żydów polskich, zamieszkałych zagranicą, delegat żydów polskich w Holandji, p. Hurwicz, wystąpił z projektem osiedlenia ludności żydowskiej w Ekwadorze i założenia tam autonomicznej kolonii żydowskiej. Istnieją tam bowiem warunki do zatrudnienia i wyżywienia tysięcy żydów.

Zyczymy projektowi temu jak najlepszego powodzenia i szczęśliwej drogi tamtąd wszystkim żydom z Polski.

Ponownego wyboru do Rady Ligi Narodów domaga się Polska.

Genewa. W czasie posiedzenia zgromadzenia Rady Ligi Narodów przewodniczący zakomunikował, że w związku z wyborami do Rady Ligi Nar. otrzymał od ministra Becka list, zapowiadający, że Polska zabiegać będzie o prawo ponownego wyboru i postawi swą kandydaturę w Radzie Ligi Narodów.

O restytucję monarchji w Grecji.

W Grecji toczą zacięte spory o to, czy ma ona pozostać republiką czy monarchją. Obecny rząd zmierza ku restytucji monarchji — jednak sprawa ta idzie dość opornie z powodu niezgody, panującej wśród generałów.

Abisynja odrzuca kompromisowe propozycje, wysuwane przez Anglię

Rzym. Donoszą z Addis-Abeby, że Negus odrzuca wszelkie dotychczasowe koncepcje załatwienia konfliktu; a więc projekt policji międzynarodowej na wzór zagłębia Saary, protektorat włoski lub potrójny angielsko-francusko-włoski, uregulowanie stosunków między Włochami, a Abisynją w sposób analogiczny do stosunków między Wielką Brytanią,

a Irakiem, jest wreszcie przeciwnikiem ustąpienia części terytorjum abisyńskiego Włochom. „Abisynja woli zginąć, walcząc, niż poddając się pokojowi”.

Gorączkowe przygotowywania wojenne nad granicą Abisynji.

W Addis-Abeba panuje już prawdziwa psychoza wojenna, wzrastająca z godziny na godzinę wskutek alarmujących wiadomości o planach strategicznych Włoch i bliskiej już ofensywie armji włoskiej.

Ogólna mobilizacja faszystów.

Rzym. Agencja Stefani donosi: Zgodnie z rozkazem „duce” odbędzie się wkrótce ogólna mobilizacja faszystów. Obejmie ona również kolonie. Na dany sygnał rozlegnie się bicie dzwonów, bębnow i syren.

Wszyscy zapisani do organizacji faszystowskich włożą mundury i zjawią się w odnośnych punktach zbiorczych, wyznaczonych przez sekretarzy partyjnych. Milicja zbierze się w koszarach. Faszyci, przebywający stale lub czasowo zagranicą, są zobowiązani do telegraficznego zgłoszenia się do sekretarza partji.

Zmobilizowane siły pozostaną na punktach zbiorczych do północy. Członkowie „balili” będą mogli rozjechać się o godz. 21. Dalsze instrukcje wyjdą wraz z rozkazem zbiórki.

Mapa Abisynji.

Zakaz ogłaszania listu pasterskiego.

Berlin. (KAP.) Prasie niemieckiej oficjalnie zabroniono ogłaszania i komentowania listu pasterskiego konferencji biskupów w Fuldzie, który w niedzielę był odczytany z ambon we wszystkich kościołach katolickich. Podobny zakaz otrzymały również pisma kościelne.

Listu tego dotychczas nie wydrukowano. Duchowieństwo otrzymało go w odbitce hektograficznej, zawierającej 15 stron tekstu. Na egzemplarzach, jakie wręczono duchowieństwu berlińskiemu, znajdowało się podpisane przez nowego biskupa Berlina Preysinga rozporządzenie o odczytaniu orędzia w niedzielę 1 września po każdej Mszy św.

Admirał Grayson został wybrany przewodniczącym Światowego Związku Czerwonego Krzyża.

Bilans budżetowy na miesiąc sierpień.

Bilans 30 milj. zł deficytu.

Dochody budżetowe wyniosły w sierpniu rb. ogółem 146 milj. wobec 142,9 milj. w sierpniu ub.r. Wydatki wyniosły 175,7 milj. zł wobec 172,6 milj. zł w sierpniu ub. roku. Wobec tego saldo ujemne wynosi 29,7 milj. zł.

Bilans handlowy w sierpniu.

Warszawa, Bilans handlu zagranicznego przedstawia się w sierpniu, jak następuje: przywóz 209 235 tonn wartości 71 milj. 956 tys. zł, wywóz 1.201 288 tonn wartości 7,7 milj. zł. W ten sposób dodatnie saldo wynosi w sierpniu 5 milj. 70 tys. zł.

269.000 bezrobotnych.

Warszawa, 7 września liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w całym kraju zmniejszyła się o 6801 i wyniosła 268.860 osób.

KĄCIK RADJOWY

Audycje Polskiego Radja w Warszawie.

Sobota, dn. 14. IX. 6.30 Audycja poranna. 8.00 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał i hejnał. 12.03 Dzień. połud. 12.15 Muzyka salonowa. 13.25 Chwilka dla kobiet. 14.00 Muzyka. 15.00 Nowela. 15.15 Przegląd gield. 15.25 Nasz handel morski. 15.30 Muzyka. 16.45 Koncert chóru z Krakowa. 16.00 Lekcja języka francuski. 16.15 Utwory na klin-dze. 16.30 Skrzynka techn. 17.00 Odczyt. 17.15 Nowości z płyt. 17.45 „Świat naszych zwierząt”. 17.50 „Istebna” — pogad. 18.00 Wesoła audycja dla dzieci ze Lwowa. 18.30 Przegląd wydaw. 18.40 Pogad. spot. 18.45 Muzyka lekka. 19.00 Wiad. roln. 19.20 Koncert. 19.35 Wiad. sport. 19.50 Pogad. aktualna. 20.00 Koncert. 22.45 Dzień. wiecz. 20.55 „Obrazki z Polski współczesnej”. 21.00 „Sport polski w kraju i na obczyźnie”. 21.30 „Uśmiech Poznania”. 22.00 Koncert. 23.00 Wiad. meteor. 23.05 Muzyka tan.

Niedziela, dn. 15. IX. 9.00 Audycja poranna. 9.03 Gazetka roln. 9.15 Muzyka. 9.40 Dzień. poran. 10.00 Muzyka. 10.30 Tr. nabożeństwa z katedry św. Jana. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.15 Poranek muz. 14.00 „Byczy sen” — nowela. 14.20 Muzyka salonowa. 15.00 Godzina rolnika. 16.00 „W co się będziemy bawili” — dla dzieci. 16.15 Koncert. 16.45 Koncert chóru z Torunia. 17.00 Muzyka tan. 17.40 Regionalna audycja muz. 18.00 Recital wiolonczelowy. 18.30 Słuch. pt. „Biała plama”. 19.10 Koncert i sport. 19.45 Co czytać z beletrystyki. 20.00 Wesoła fala. 20.30 Dzień. wiecz. 20.40 Muzyka. 20.45 Pisma Piłsudskiego. 20.50 Opera „Samson i Dalila” z Turynu. 23.20 Gordon Bennett. 23.35 Raport z całego kraju. 23.50 Muzyka. W niedzielę i poniedziałek w nocy od 1.00—8.00 Komunikaty i płyty gramof. dla uczestników lotu Gordon-Bennett.

Poniedziałek, dn. 15. IX. 6.30 Audycja poranna. 8.00 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał i hejnał. 12.03 Dzień. połud. 12.15 Koncert ze Lwowa. 13.25 Chwilka dla kobiet. 15.15 Gielda. 15.30 Muzyka lekka. 16.00 Lekcja języka niemieck. 16.15 Koncert popul. 16.45 „Rozkosze przyjaźni” — skecz. 17.00 Higiena mieszkania — pogad. 17.15 Wiersz. 17.20 Koncert. 17.50 „Żywe amory” — pogad. 18.00 Piosenki. 18.30 Opow. dla dzieci. 18.45 Muzyka. 19.00 Skrzynka roln. 19.20 Koncert. 19.35 Wiad. sport. 19.50 Pogad. aktualna. 20.00 Audycja żoń. ze Lwowa. 20.30 Mało

znane utwory muz. 20.45 Dziennik. 21.00 Wesoła audycja muz. 21.30 Wieczór literacki. 22.00 Koncert symf. 23.15 Muzyka tan.

Program Polskiego Radja S. A. Rozgłośnia Pomorska w Toruniu.

Fala 304,5 m. 986 Kc. 16—24 Kw.
Sobota, 14. IX. 7.55 Parej informacji. 13.30, 14.30 Płyty. 15.15 Przegląd gield. 18.30 „Kultura Prus Wschodnich a Polska”. 18.40 Zycie kult., artyst. i nauk. na Pomorzu. 18.45 „Morze i kaszubi w pieśni polskiej”. 19.09 Chwilka morsko-pomorska. 19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiad. sport. z Pomorza.

Niedziela, dn. 15. IX. 10.00, 14.20 Płyty. 12.03 Przegląd teatr. 15.00 „Wrażenia z wycieczki rolniczej do Szwecji”. 16.45 Koncert chóru miesz. „Halka”. 19.10 Koncert reklam. 19.25 Wiad. sport. z Pomorza. 19.30 Płyty. 21.45 Wiad. sport. 22.45, 23.15 Płyty.

Poniedziałek, 16. IX. 7.55 Parej informacji. 13.30 Płyty. 15.15 Przegląd gield. 15.30 Płyty. 18.30 Rozmowa ze słuchaczami. 18.40 Zycie kultur., artyst. i nauk. na Pomorzu. 18.45 Płyty. 19.00 Pogad. spot. 19.05 Wiad. gosp. z Pomorza. 19.09 Chwilka morsko-pomorska. 19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiad. sport. z Pomorza. 23.05 Płyty.
Pozatem transmisje z innych polskich stacyj.

GIELDA WARSZAWSKA

Dolar 5.31^{1/2}; frank francuski 84.99^{1/2}; frank szwajcarski 172.83; funt szterling 26.24; marka niemiecka 213.30; korona czeska 21.93.

GIELDA ZBOŻOWA W POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 12. 9.
Płacono w złotych za 100 kg.

Zyto nowe	12.50—12.75
Pszonica	17.25—17.50
Jęczmień	13.75—14.25
Owies nowy	14.00—14.50
Mąka żytnia	18.50—19.50
Mąka pszenna 65 proc.	27.50—28.00
Otręby żytnie	9.50—10.00
Otręby pszenne	9.75—10.25
Rzepak zimowy	34.00—35.00
Rzepak zimowy	31.50—32.50
Siemię lniane	32.00—34.00
Gorzycza	35.00—37.00
Groch Victoria	26.00—29.00
Groch Folgera	20.00—22.00
Mak niebieski	43.00—45.00
Koniczyna biała	60.00—80.00

Za redakcję odpowiedzialny: Wacław Weilandt w Nowemście.
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkodami w składaniu, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a subskrybenci nie mają prawa domagać się niedostarczonego numeru lub odszkodowania.

Kapelusze welurowe

światowej sławy marki
„Hückel”

poleca
FR. ŻMIJEWSKI, LUBAWA, Rynek
Telefon 10.

ZNAKOMITE PIWA

firmy HABERBUSCH i SCHIELE
poleca

JÓZEF CICHOCKI, LUBAWA, Kupnera 2
Telefon 100.

Weksle

znaczki stemplowe
sądowe, doręczeniowe
i pocztowe

stałe na składzie

poleca

„DRWECA”, Księgarnia Nowemiasto.

Olej

maszynowy
centryfugowy
podłogowy
motorowy
cylindrowy
Pokost
Tran
Smara na osie
żółta i czarna
Kalafonjum
Wosk do pasów
Froter
do podłóg

poleca po bardzo niskich cenach

Fr. Tysler, Lubawa.

Pralnia
garderoby
i bielizny
w BRODNICY
ul. Mostowa 7.

Wł. Konst. Steika.

Czyści chemicznie wszelką garderobę męską, damską i dziecięcą oraz farbuję najsolidniej. Ceny niskie ze względu na kryzys.

Zlecenia przyjmują:

w Jabłonowie
F-a Konst. Meyer,
w Nowemście
F-a M. Zielińska skład białawotów, ul. Sobieskiego 5.
w Lubawie
F-a „Bazar” Bestjanowa,
w Lidzbarku
F-a R. Licznarski
w Rypinie
F-a Józef Lewandowski.

Szan. Obywatelstwo m. Lubawy i okolicy podaje do łaskawej wiadomości, iż z dniem 16 września rb. OTWIERAM w LUBAWIE, Rynek 2.

Skład białawotów - konfekcji i towarów krótkich.

Przez niskie lecz ściśle stałe ceny będzie mojem usilnem staraniem w zupełności zadowolili Szan. Klientelę pod każdym względem.

Z poważaniem

A. Cygler, Lubawa.

J. GARSTKA,
Brodnica n. Dr.
warsztat ślusarski
szosa Lidzbarska.

Autogeniczne spajanie metalu. Manete - sieczkarki i mlóczarnie. Sprzedaje nowe mlóczarnie cepowe i sztytowe już od 200 zł.

WSZELKIE
dzienniki
i czasopisma

najdogodniej zamawiać w Księgarni „DRWECA” Nowemiasto.

Klize i błony fotograficzne

WYWOŁUJE najtaniej
„DRWECA”, Nowemiasto

Uczciwą
dziewczynę
z gotowaniem poszukuje
Serożyńska, Nowemiasto,
Rynek 3.

Złoto-srebro
kupuje po cenach najwyższych
K. Mówka, Lubawa.

Do nabycia

w Księgarni „DRWECA”
nader ciekawa broszurka

W. MARR

Mord rytualny w Chojnicach

omawiająca sprawę mordu rytualnego w Chojnicach z roku 1900, która wzbudziła wówczas chrześcijańską opinię publiczną całego świata.

Cena tylko 30 gr.

Wille
składająca się z 3 i 5 pokoi
przy ul. Kupnera sprzedam
zaraz
Leon Szule,
Lubawa.

Uczeń
mający zamiłowanie do zawodu
kowskiego może się zgłosić
Sosnowski Józef,
m. kowski, Tuszewo.

Tornistry szkolne
eczki do książek
eczki do śniadań

poleca w wielkim wyborze
Księgarnia „DRWECA”
Nowemiasto.